

Sygn. akt VI Gz 210/15

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: asystent sędziego Karolina Sitek-Pelc

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2015r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: R. P.

przeciwko: (...) Sp. z o. o. w B.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego
w T. V Wydziału Gospodarczego z dnia 20 kwietnia 2015r., sygn. akt V GC 241/14;

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od opłaty sądowej od apelacji. Wskazał, że pozwany wezwany do przedłożenia wyciągów z kont i rachunków bankowych za ostatnie 3 miesiące oraz raportów kasowych dokumentów tych nie przedłożył. Wniosek podlegał zatem oddaleniu z uwagi na nie wykazanie jego zasadności.

We wniesionym na powyższe orzeczenie zażaleniu pozwany, zarzucił postanowieniu naruszenie art. 103 w zw. z art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenie art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie pozwanego od opłaty sądowej od apelacji względnie
o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd zważył co następuje:

Zażalenie pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na mocy art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych
(Dz. U. z 2005r., nr 167, poz. 1398, z późn. zm.) Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Trafność rozstrzygnięcia wniosku

o zwolnienie od kosztów sądowych jest uzależniona w pierwszej kolejności od zgromadzenia dokładnych informacji o aktualnej sytuacji finansowej wnioskodawcy. Instytucja zwolnienia strony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w polskim systemie wymiaru sprawiedliwości nie jest regułą, stosowana jest w sytuacjach wyjątkowych. Opłaty uiszczane w związku

z toczącymi się sprawami sądowymi są dochodem Skarbu Państwa. Zwolnienie z obowiązku ponoszenia opłat jest więc w rzeczywistości kredytowaniem - w tym przypadku - przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą.

Wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych zawarty

w apelacji został sformułowany w sposób bardzo ogólny. Pozwany w żaden sposób go nie uzasadnił. Nadto nie wykonał on zarządzenia Sądu wzywającego go

o przedłożenie stosownych dokumentów celem wykazania sytuacji finansowej pozwanej spółki.

W myśl natomiast art. 103 w/w ustawy podstawą zwolnienia od kosztów sądowych jest wykazanie braku dostatecznych środków na ich uiszczenie, czego zdaniem Sądu, pozwany w niniejszym postępowaniu nie uczynił. Korzyść ze zwolnienia od kosztów ma odnieść strona i to ona powinna w sposób sprawny

i wszechstronny przedstawić argumenty na rzecz uwzględnienia wniosku. Nieudokumentowanie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych przez osobę prawną nie można, w świetle art. 103 w/w ustawy, uznać za brak formalny podlegający rygorowi z art. 130 k.p.c. Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych jest pismem procesowym, powinien więc zawierać przedstawienie opisu kondycji finansowej wnioskodawcy wraz z dowodami na poparcie przytoczonych okoliczności (art. 126 § 1 pkt 3 k.p.c.). Należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzeczeniu z dnia 2 października 1998 r., III CZP 34/98, Prok. i Pr. 1999, nr 3, poz. 38, iż nieudokumentowanie (niewystarczające) udokumentowanie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych przez osobę prawną odnosi się do sfery dowodowej regulowanej przepisami o postępowaniu dowodowym (art. 227-234 k.p.c.), dlatego skutkiem zaniechania wnioskodawcy w tym zakresie jest oddalenie wniosku.

Wbrew twierdzeniom pozwanego Sąd nie miał obowiązku wszczynać dochodzenia w oparciu o art. 109 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, albowiem zarządzenie dochodzenia przez sąd nie może zastąpić dowodów wymaganych od osoby prawnej według art. 103. Sąd zarządza stosowne dochodzenie wówczas, gdy przedstawione przez osobę prawną dowody wywołują wątpliwości co do rzeczywistego stanu majątkowego strony domagającej się zwolnienia od kosztów sądowych lub korzystającej już z takiego zwolnienia (tak komentarz pod red. K. Gonery, Lex 2011r.). Sąd nie miał także obowiązku z urzędu zwracać się do wskazanych w zażaleniu instytucji celem pozyskania stosownych dokumentów, nie musiał także w świetle przywołanych powyżej regulacji prawnych nawet wzywać pozwanego o przedłożenie dokumentów obrazujących sytuację materialną spółki. Pozwany jest osobą prawną – spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, a nie osobą fizyczną, do której stosuje się inne przepisy prawne w zakresie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych. Przywołane zaś w zażaleniu orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczy właśnie osób fizycznych, w stosunku do których przepisy z zakresu udokumentowania sytuacji materialnej są mniej rygorystyczne aniżeli w stosunku do osób prawnych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)